

Pedagogická
fakulta

Okruhy ke státní závěrečné zkoušce

Název předmětu SZZ: Speciálněpedagogická diagnostika dětí se zdravotním postižením raného a předškolního věku

Studijní program: Speciální pedagogika – intervence u dětí v předškolním věku (SPIP-NMgr.)

Zkratka předmětu SZZ: USS/SZZGV

Poznámka: Studenti si losují 2 zkušební otázky

Zkušební okruhy:

1. Definice a cíle speciálněpedagogické diagnostiky, participující účastníci.
2. Typy zdravotního postižení u dětí. Charakteristika dopadu na vývoj dítěte.
3. Význam včasné diagnostiky a intervence u dětí se zdravotním postižením?
4. Metody a nástroje diagnostiky – které diagnostické nástroje se používají v oblasti speciálněpedagogické diagnostiky?
5. Vývojová diagnostika – metody, nástroje, které oblasti se hodnotí?
6. Sociální a emocionální rozvoj dětí – ovlivnění zdravotním postižením.
7. Diagnostika komunikačních schopností – které aspekty se hodnotí při diagnostice komunikačních schopností dětí?
8. Význam rodinného kontextu – jaký vliv má rodinné prostředí na diagnostiku a intervence?
9. Interdisciplinární přístup – cíle, formy a obsah spolupráce s dalšími specialisty při diagnostice.
10. Zásady etického přístupu při speciálněpedagogické diagnostice?
11. Vliv zdravotního postižení na učení – důsledky zdravotního postižení na proces učení a vzdělávání?
12. Postupy při diagnostice ADHD a poruch chování – které specifické postupy se používají při diagnostice ADHD a jiných poruch chování? Kdo diagnostikuje.
13. Diagnostika poruch autistického spektra – klíčové prvky diagnostiky poruch autistického spektra?
14. Využití observačních metod – jak se využívají observační metody při hodnocení dětí?
15. Diagnostika specifických poruch učení – které specifické poruchy učení mohou být diagnostikovány u předškolních dětí a jak?
16. Úloha rodičů v diagnostickém procesu – jak mohou rodiče přispět k diagnostickému procesu a jaký mají vliv na výsledky?
17. Základy psychodiagnostiky u dětí – které psychologické testy a metody se používají u dětí raného a předškolního věku?
18. Zásady tvorby individuálního vzdělávacího plánu (IVP) - jak se vytváří IVP na základě diagnostických výsledků?

19. Kritéria pro posuzování školní zralosti a připravenosti – která kritéria se používají k posuzování školní zralosti/připravenosti dětí?
20. Rizikové faktory vývoje – které rizikové faktory mohou ovlivnit vývoj dětí se zdravotním postižením?
21. Intervence a rehabilitace po diagnostice – které intervenční postupy se doporučují po diagnostice?
22. Vzdělávací potřeby dětí se zdravotním postižením – jaké jsou specifické vzdělávací potřeby dětí se zdravotním postižením?
23. Přístup k diagnostice v různých kulturních kontextech – jak se diagnostické přístupy liší v různých kulturních kontextech?
24. Vliv zdravotního postižení na vrstevnické vztahy – jaký vliv má zdravotní postižení na interakci s intaktními vrstevníky, sourozenci?
25. Možnosti diagnostiky v předškolních zařízeních – jaké možnosti diagnostiky jsou k dispozici v předškolních zařízeních?
26. Vzdělávání specialistů v oblasti diagnostiky – jaké vzdělávací programy existují pro specialisty v oblasti diagnostiky?
27. Role psychologů a speciálních pedagogů – jaká je role psychologů a speciálních pedagogů v diagnostickém procesu u dětí v raném a předškolním věku?
28. Dlouhodobý monitoring a hodnocení – jak se provádí dlouhodobý monitoring a hodnocení dětí po diagnóze?
29. Případové studie a jejich využití v diagnostice – které jsou výhody a nevýhody využívání případových studií v diagnostice?
30. Trendy a inovace v oblasti speciálněpedagogické diagnostiky – jaké nové trendy a inovace se objevují v oblasti speciálněpedagogické diagnostiky?

Doporučená základní literatura:

- Allen, K.E., Marotz, L.R. *Přehled vývoje dítěte od prenatálního období do 8 let*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-614-4.
- Hort, V., & Skovajsa, M.: *ADHD a ADD v dětství a dospělosti*. Praha: Portál, 2015.
- Kucharská, A. a kol. *Obligatorní diagnózy a obligatorní diagnostika ve speciálně pedagogických centrech*. Praha: IPPP. 2007
- Matějček, Z., Klégrová, J., & Hájková, V. *Praxe dětského psychologického poradenství*. Praha, Portál, 2011.
- Matějček, Z.: *Dítě a jeho psychický vývoj*. Praha: Grada, 2011.
- Matějček, Z.: *Prvních 6 let ve vývoji a výchově dítěte*. Praha: Portál, 2015.
- Matějček, Z.: *Rodiče a děti*. Praha: Portál, 1999.
- Pipeková, J.: *Kapitolky ze speciální pedagogiky*. Brno: Paido, 2006.
- Pokorná, V.: *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací programy*. Praha: Grada, 2010.
- Sýkorová, M.: *Pedagogická diagnostika v MŠ*. Praha: Grada, 2017.
- Syndulková, L.: *Metody pedagogické diagnostiky pro učitele*. Praha: Grada, 2018.
- Švarcová, I.: *Diagnostika mentální retardace*. Praha: Portál, 2006.
- Švarcová, I.: *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací programy*. Praha: Portál, 2014.
- Vágnerová, M.: *Vývojová psychologie: Dětství a dospívání*. Praha: Karolinum, 2012.
- Vítková, M.: *Integrace a inkluze ve školní praxi*. Brno: Paido, 2005.
- Vítková, M.: *Specifické poruchy učení a chování u dětí a dospělých*. Brno: Paido, 2004.

Pedagogická
fakulta

Okruhy ke státní závěrečné zkoušce

Speciální pedagogika – intervence u dětí v předškolním věku (SPIP-NMgr)

Název předmětu SZZ: Speciální pedagogika a psychologie

Zkratka předmětu SZZ: USS/SZZSE

Poznámka: Studenti si losují 2 + 2 zkušební otázky (SPP+PSY)

Speciální pedagogika raného a předškolního věku dětí se zdravotním postižením:

1. Diagnostika ve speciální pedagogice raného a předškolního věku
Diagnostické metody a nástroje pro hodnocení schopností a dovedností dětí se zdravotním postižením.
Identifikace vývojových rizik a jejich dopady na edukaci.
2. Komunikační dovednosti u dětí s různými druhy zdravotního postižení
Rozvoj řečových a jazykových dovedností.
Alternativní a augmentativní komunikace.
3. Specifika dětí s poruchou autistického spektra (PAS)
Diagnostika a přístupy k edukaci dětí s PAS.
Význam strukturovaného prostředí a vizuální podpory.
4. Speciálněpedagogická podpora dětí s mentálním postižením
Vzdělávací potřeby a adaptační mechanismy dětí s mentálním postižením.
Rozvoj sebeobsluhy a sociálních dovedností.
5. Práce s dětmi s tělesným postižením a podpora mobility a pohybových dovedností
Pomůcky a techniky pro podporu mobility.
Specifika vzdělávání a přizpůsobení prostředí.
6. Multidisciplinární spolupráce v rané péči
Spolupráce s dalšími odborníky (psycholog, fyzioterapeut, logoped).
Rodina jako součást týmu, mezioborová komunikace.
7. Metody a strategie pro rozvoj smyslového vnímání u dětí se smyslovým postižením
Edukační postupy pro děti se zrakovým a sluchovým postižením.
Tvorba smyslově bohatého prostředí.
8. Psychosociální aspekty zdravotního postižení a jejich vliv na vývoj dítěte
Vliv zdravotního postižení na sebepojetí a sociální vztahy dítěte.
Podpora adaptace a začleňování do kolektivu.

9. Vývoj raného a předškolního dítěte se zdravotním postižením
Fáze psychomotorického a sociálního vývoje, specifika vývoje u dětí se zdravotním postižením a vliv zdravotních omezení na celkový rozvoj.
10. Diagnostika v somatopedii a speciální pedagogice
Diagnostické nástroje a metody pro raný a předškolní věk, jejich použití a interpretace výsledků. Zásady diferenciatní diagnostiky v somatopedii.
11. Intervenční přístupy a metody v somatopedii
Různé typy terapeutických a podpůrných přístupů, jako jsou fyzioterapie, ergoterapie, logopedie a alternativní a augmentativní komunikace. Užití těchto metod v předškolním věku.
12. Význam rodiny a spolupráce s rodinou dítěte se zdravotním postižením
Vztahy mezi rodinou a odborníky, podpora rodiny, konzultace, zapojení rodičů do terapeutických a vzdělávacích plánů, krize a zvládání zátěže.
13. Vývoj řeči a komunikace u dětí se zdravotním postižením
Základní principy vývoje řeči u dětí s postižením, diagnostika řečových poruch, možnosti logopedické intervence a alternativní formy komunikace.
14. Raný a předškolní věk dítěte se sluchovým postižením
Vývojová specifika dětí se sluchovým postižením.
Vliv sluchového postižení na vývoj kognitivních a sociálních dovedností. Vývoj verbální a neverbální komunikace u dětí se sluchovým postižením.
15. Psychosociální aspekty života dětí se sluchovým postižením
Psychické a sociální aspekty raného a předškolního věku u dětí se sluchovým postižením.
Role rodiny, vrstevníků a širšího sociálního prostředí.
Specifika vývoje mluveného jazyka a možnosti podpory jeho rozvoje.
16. Péče o rodinu dítěte se sluchovým postižením
Možnosti poradenství a podpory rodinám dětí se sluchovým postižením.
Vliv rodiny na vývoj dítěte a spolupráce s rodinou při rané intervenci.
17. Diagnostika vícečetného postižení
Metody a nástroje pro diagnostiku vícečetného postižení v raném a předškolním věku.
Rozpoznávání potřeb a omezení u dětí s kombinovanými formami postižení.
18. Vývoj motoriky a pohybová rehabilitace
Vývoj motorických schopností u dětí s vícečetným postižením.
Význam pohybové terapie, fyzioterapie a ergoterapie v raném věku.
19. Kognitivní rozvoj a stimulace poznávacích procesů
Možnosti stimulace kognitivního rozvoje u dětí s vícečetným postižením.
Techniky práce s dětmi s poruchami pozornosti, paměti a dalších kognitivních funkcí.
20. Sociální služby a podpůrné programy pro rodiny s handicapovanými dětmi
Možnosti státní a nestátní podpory pro rodiny dětí s handicapem.
Programy rané péče, sociální rehabilitace a financování pomůcek.
Možnosti spolupráce poradenského pracovníka s jinými institucemi.
21. Diagnostika zrakových vad v rámci raného a předškolního věku

22. Priority výchovy u dětí s jednotlivými stupni zrakového postižení v raném věku
23. Priority výchovy u dětí s jednotlivými stupni zrakového postižení v předškolním věku

Psychologie raného a předškolního věku dětí se zdravotním postižením:

1. Psychologické aspekty handicapu v raném dětství
Vývojové potřeby dítěte s handicapem ve věku 0–6 let.
Dopady handicapu na raný vývoj dítěte a na jeho psychické potřeby.
Specifika psychologického a emocionálního vývoje dětí s různými typy handicapů (tělesný, mentální, smyslový aj.).
2. Rodinná dynamika a adaptace na situaci dítěte s handicapem
Psychologické reakce rodičů na diagnózu (šok, popření, hněv, smutek, přijetí).
Rodinné vztahy a jejich změny v důsledku přítomnosti dítěte s handicapem.
Adaptace sourozenců a širší rodiny na situaci handicapu.
3. Podpora rodiny a rodičovských kompetencí
Psychologické techniky a strategie pro podporu rodičů v roli pečovatele.
Způsoby posilování rodičovských kompetencí a zvládání stresu.
Práce s pocity viny, vyčerpání a sebezničujícími tendencemi u rodičů.
4. Psychologické poradenství pro rodiny s handicapovaným dítětem
Základní psychologické přístupy a intervence využívané při práci s rodinami dětí s handicapem.
Role poradenství ve zmírňování emoční zátěže rodiny.
Techniky krizové intervence a dlouhodobého poradenství.
5. Interdisciplinární spolupráce v podpoře rodiny
Role psychologa, sociálního pracovníka, speciálního pedagoga, fyzioterapeuta a dalších specialistů.
Modely a metody efektivní spolupráce s institucemi a dalšími odborníky.
Koordinace péče o dítě s handicapem v rámci rodiny i širší komunity.
6. Význam rané péče a intervence
Cíle a přínosy rané péče pro dítě i rodinu.
Psychologické aspekty a výhody včasné intervence.
Metody a nástroje rané intervence, například ergoterapie, logopedie, fyzioterapie.
7. Prevence stresu a vyhoření u pečujících rodičů
Příznaky stresu a vyhoření u rodičů pečujících o dítě s handicapem.
Psychologické techniky a strategie pro zvládání stresu a vyhoření.
Význam psychohygieny a time-managementu pro rodiče.
8. Vliv handicapu na psychosociální vývoj dítěte
Rozvoj sociálních dovedností dítěte s handicapem a začleňování do společnosti.
Vliv handicapu na sebevědomí, sebehodnocení a osobnostní vývoj dítěte.
Připravenost na vstup do kolektivu a začlenění do předškolních zařízení.
9. Komunikační a výchovné strategie u dětí s handicapem
Principy komunikace s dítětem s handicapem a rozvoj komunikačních dovedností.
Podpora kognitivního, emocionálního a sociálního rozvoje.
Specifické výchovné strategie pro rodiče, jak podporovat dítě v sebevyjádření a sebeobsluze.

10. Psychologické aspekty raného vývoje dítěte
Normativní a individuální variabilita vývoje dětí od narození do 6 let.
Kognitivní, emocionální a sociální vývoj.
11. Vývojové poruchy a zdravotní postižení u dětí raného věku
Typologie zdravotních postižení a vývojových poruch (např. poruchy autistického spektra, ADHD, mentální postižení).
Diagnostika, specifika a projevy.
12. Metody diagnostiky a hodnocení vývoje dítěte se zdravotním postižením
Používané diagnostické nástroje a metody hodnocení vývojové úrovně.
Etické aspekty a specifika diagnostiky dětí s postižením.
13. Psychologická intervence a terapie pro děti s postižením
Terapeutické přístupy a intervenční metody (např. terapie hrou, sensorická integrace).
Individuální a skupinová práce s dětmi s různými typy postižení.
14. Podpora rodiny dítěte se zdravotním postižením
Psychosociální dopady na rodinu a zvládací strategie.
Rodičovská podpora a role rodiny v rehabilitaci a vývoji dítěte.
15. Specifika vzdělávacího procesu u dětí se zdravotním postižením
Inkluze a integrace ve školním a předškolním prostředí.
Vzdělávací strategie a přizpůsobení vzdělávacího programu.
16. Etika v práci s dětmi se zdravotním postižením
Etické principy a dilemata v práci s dětmi a rodinami.
Práva dětí a etická komunikace s rodiči.
17. Psychologické aspekty hry a její význam pro děti se zdravotním postižením
Význam hry pro rozvoj dětí, terapeutická hra.
Specifika hry u dětí s vývojovým postižením.
18. Vývoj a rozvoj komunikace u dětí s vývojovými poruchami
Komunikace u dětí s autismem, vývojové poruchy řeči.
Podpurné komunikační metody (např. augmentativní a alternativní komunikace).
19. Psychosociální aspekty přijetí a adaptace na postižení u dítěte
Reakce dítěte na zdravotní postižení, proces adaptace.
Psychosociální podpora dítěte a rodiny v adaptaci.
20. Poradenství pro rodiče a rodinné intervence
Role psychologa v poradenství, techniky podpory rodičů.
Zvládací strategie pro rodiče dětí se zdravotním postižením.
21. Legislativní rámec pro práci s dětmi se zdravotním postižením v ČR
Právní předpisy a normy v oblasti vzdělávání a péče o děti se speciálními potřebami.
Podpora inkluze a rovný přístup k dětem se zdravotním postižením.
22. Rozvoj sociálních a emočních dovedností u dětí se zdravotním postižením
Význam sociálních dovedností a emoční regulace.
Intervenční metody zaměřené na rozvoj sociálních a emočních dovedností.
23. Role poradenství a podpory pro rodiny s handicapovanými dětmi
Různé typy podpory (sociální, psychologická, vzdělávací) a jejich aplikace.
Proces poradenství a práce s očekáváními rodiny. Specifika poradenského přístupu pro rodiny s dětmi s postižením.

Pedagogická
fakulta

Okruhy ke státní závěrečné zkoušce

Studijní program: Speciální pedagogika – intervence u dětí v předškolním věku

Název předmětu SZZ: Logopedie

Zkratka předmětu SZZ: SZZLO

Zkušební okruhy:

Obecná část

1. **Logopedie – základní terminologie, cíle a předmět oboru, zařazení do systému oborů, historie péče o osoby s narušenou komunikační schopností.** Pojmy související s komunikací a narušenou komunikační schopností, typy a formy komunikace, jazyka a řeči a základní klasifikace komunikačních, jazykových a řečových poruch (narušená komunikační schopnost, poruchy jazyka a řeči, komunikační specifika a odchylky) (implementace termínů MKN 1, a 11. revize WHO, MKF, DSM V.). Kulturně-jazyková diverzita v logopedii. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.
2. **Systém organizace logopedické péče – specifika logopedické péče v resortu školství, zdravotnictví a sociální práce.** Systém péče v ČR a v zahraničí, formy pregraduálního a postgraduálního studia, profesní organizace logopedů. Aktuální trendy. Principy a prostředky logopedické péče – specifika raného a předškolního věku. Specifika zařízení logopedického typu pro děti raného a předškolního věku. Obecná specifika metod logopedické intervence pro děti v raném a předškolním věku. Logopedické organizace a společnosti. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce. Srovnání se zahraničím.
3. **Specifika ontogeneze řeči vzhledem k jednotlivým vývojovým etapám předškolního věku – preverbální a verbální stadium.** Možností posuzování a stimulace vývoje řeči v předškolním věku. Kritická období. Vícejazyčná výchova a bilingvismus. Identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.
4. **Vývoj a poruchy hlasu, rezonance a respirace.** Proces fonace a rezonance u dětí v raném a předškolním věku. Respirace a předškolní věk – typy dýchání, narušení respirace. Hlasová hygiena a prevence hlasových poruch v raném a předškolním věku, rizikové faktory. Identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.

5. **Etiologie, symptomatologie, klasifikace hlasových poruch dle různých kritérií, specifika poruch hlasu v raném a předškolním věku.** Rinolálie a palatolálie v raném a předškolním věku. Identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.
6. **Vybrané jazykové a kognitivní schopnosti ovlivňující úspěšnost osvojování základních předškolních dovedností v raném věku.** Terminologie, logopedická diagnostika a intervence jazykových a kognitivních deficitů z pohledu speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Lateralita dětí předškolního věku. Fyziologická stimulace přirozeného vývoje laterality v raném a předškolním věku. Základy identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.
7. **Přesah obtíží do osvojování prelexických a pregrafémových dovedností.** Poruchy praxe a gnozie jejich dopad na komunikační schopnost dětí raného a předškolního věku. Interdisciplinární spolupráce. Základní intervence v oblasti specificky zaměřených schopností souvisejících s vývojem komunikace, jazyka a řeči – fonematické uvědomování, fonematické diferenciaci, sluchová analýza a syntéza, rytmická reprodukce. Základy identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.

Speciální část

8. **Vývojové jazykové poruchy v raném a předškolním věku. Odchytky a poruchy vývoje jazyka a řeči (opoždění, narušení, přerušení, vývojové jazykové poruchy apod.) v raném a předškolním věku.** Rizikové faktory a skupiny. Identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.
9. **Narušení článkování řeči – dyslálie a vývojové artikulační poruchy v raném předškolním věku.** Základy identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.
10. **Neurogenní poruchy řeči v raném věku – dysartrie a vývojové neurogeně podmíněné artikulační poruchy v předškolním věku.** Dětské afázie. Identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.
11. **Narušení zvuku řeči – poruchy fonace a rezonance v předškolním věku (včetně narušení respirace).** Možnosti prevence hlasových poruch, zásady hlasové hygieny v raném a předškolním věku. Respirace a předškolní věk – typy dýchání, narušení respirace. Identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.
12. **Narušení plynulosti řeči v raném a předškolním věku – koktavost a breptavost.** Identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.

13. **Symptomatické poruchy řeči v raném a předškolním věku – 1. část.** Somatické a mentální postižení (včetně somatických onemocnění), včetně jejich kombinací. Identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.
14. **Symptomatické poruchy řeči v raném a předškolním věku – 2. část.** Senzorické postižení – sluchové, zrakové, duální sensorické. Identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničí.
15. **Symptomatické poruchy řeči v raném a předškolním věku – 3. část.** Děti s poruchou autistického spektra. Identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.
16. **Symptomatické poruchy řeči v raném a předškolním věku – 4. část.** Děti s poruchou s Downovým syndromem a jinými vybranými syndromovými vadami zasahujícími oblast komunikace. Identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.
17. **Symptomatické poruchy řeči v raném a předškolním věku – 5. část.** Děti s psychiatrickým onemocněním, poruchou chování a emocí, ADHD. Identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničím.
18. **Orální a orofaciální myofunkční poruchy a poruch polykání a sání s důrazem na propojení na senzomotorické koncepty logopedické intervence v raném a předškolním věku.** Identifikace a intervence z pozice speciálního pedagoga raného a předškolního věku. Profilující osobnosti a literatura. Interdisciplinární spolupráce, srovnání se zahraničí.
19. **Využití přístrojové techniky a speciálních logopedických pomůcek v rámci základní intervence vývoje řeči a narušené komunikační schopnosti v raném a předškolním věku.** Motivační a registrační pomůcky s důrazem na poradenskou činnost. Alternativní a augmentativní komunikace v logopedii s důrazem na poradenskou činnost.

Základní doporučená literatura ve výuce a v systému LMS a STAG + studijní opory

Pomůcky např.

- Logopedické a senzomotorické pomůcky
- Metodické a didaktické materiály pro rozvoj senzomotoriky a komunikace
- SW Brepta, Altík, Sona Speech a další
- Klokánův kufr
- MABC baterie
- Škála Bayleyové
- Kaufmanova hodnotící baterie pro děti

Pedagogická
fakulta

Okruhy ke státní závěrečné zkoušce

Název předmětu SZZ: Metody speciálněpedagogické intervence a poradenství pro raný a předškolní věk dětí se zdravotním postižením.

Zkratka předmětu SZZ: USS/SZZMI

Studijní program: Speciální pedagogika – intervence u dětí v předškolním věku (SPIP-NMgr.)

Poznámka:

Studenti si losují 2 zkušební otázky

Zkušební okruhy:

1. Definice speciálněpedagogické intervence a její význam. Co zahrnuje speciálněpedagogická intervence? Význam v raném a předškolním věku.
2. Raný vývoj dětí se zdravotním postižením. Specifika vývoje dětí s různými druhy postižení (tělesné, mentální, smyslové). Faktory ovlivňující vývoj dítěte.
3. Význam včasné diagnostiky a intervence. Důležitost včasné diagnostiky u dětí se zdravotním postižením. Role rodiny a odborníků.
4. Poradenství pro rodiče dětí se zdravotním postižením. Role poradenských pracovišť. Metody podpory rodin.
5. Speciální pedagogika a interdisciplinární spolupráce. Spolupráce speciálního pedagoga s ostatními odborníky.
6. Zásady individuálního plánu. Jak se sestavuje IP pro děti se zdravotním postižením? Klíčové složky plánu.
7. Speciálněpedagogické metody práce s dětmi s mentálním postižením. Specifické přístupy a techniky práce.
8. Metody práce s dětmi s tělesným postižením. Přizpůsobení prostředí a metodiky.
9. Metody práce s dětmi s poruchami autistického spektra (PAS). Specifické pedagogické a terapeutické metody.
10. Metody práce s dětmi s vadami sluchu. Využití znakového jazyka, vizuální podpory a dalších metod.
11. Metody práce s dětmi se zrakovým postižením. Metody s využitím hmatu a sluchu.
12. Integrace a inkluze dětí se zdravotním postižením do běžné MŠ. Výhody a problémy inkluze. Příklady dobré praxe.
13. Příprava dítěte na vstup do školy – specifika pro děti se zdravotním postižením. Jak se připravuje dítě na školní docházku. Podpora adaptace.
14. Metody práce s dětmi s více vadami. Kombinace různých postupů a technik.

15. Role asistenta pedagoga. Úkoly a kompetence asistenta pedagoga. Spolupráce asistenta s učiteli a rodiči.
16. Alternativní a augmentativní komunikace (AAK). Využití AAK u dětí, které mají potíže s verbální komunikací.
17. Využití terapií v předškolním věku (např. logopedie, ergoterapie, muzikoterapie). Přehled terapeutických metod a jejich využití.
18. Didaktické pomůcky a technologie pro děti se zdravotním postižením. Příklady speciálních pomůcek a technologií.
19. Hra jako prostředek speciálněpedagogické intervence. Jakým způsobem hra podporuje rozvoj dětí se zdravotním postižením.
20. Rodina dítěte se zdravotním postižením – její potřeby a podpora. Sociální, psychologická a pedagogická podpora rodiny.
21. Etické a právní aspekty speciálněpedagogické intervence. Právní rámec vzdělávání a intervence. Etické zásady práce s dětmi se zdravotním postižením.
22. Prevence sekundárních problémů u dětí se zdravotním postižením. Jaké jsou rizika sekundárních problémů (např. sociální izolace)?
23. Důležitost týmové spolupráce ve speciálněpedagogické intervenci. Kdo tvoří tým a jak spolupracují.
24. Metody podpory sociálního a emocionálního rozvoje dětí se zdravotním postižením. Speciální techniky a přístupy.
25. Evaluace a hodnocení pokroku dětí ve speciálněpedagogické intervenci. Jak se měří pokroky dětí a jaká kritéria se sledují.
26. Podpora sebepojetí a samostatnosti dětí se zdravotním postižením. Metody, jak rozvíjet sebeúctu a nezávislost.
27. Rizika vyhoření u speciálních pedagogů a pracovníků v rané péči. Jak předcházet vyhoření?
28. Multikulturalita a práce s dětmi z odlišného kulturního prostředí. Specifika práce s dětmi z různých kulturních a sociálních prostředí.
29. Hodnocení školní zralosti a připravenosti dětí se zdravotním postižením. Specifické metody a kritéria hodnocení.
30. Systém péče pro děti se zdravotním postižením. Přehled speciálních zařízení v resortech a jejich funkce a význam.